අපේ ගෙය පිහිටා තිබුනේ, උඩහ කඩේටත්, පහළ කඩේටත් අතර ය. ගෝවින්න හාමිදෙස් සිට වරකාගොඩ පන්සල හන්දිය තෙක් යන ගුරු පාර, පරව්ලගස් කොලපාළෙන් ගගට බැස තිබිඳී නාගෙන ඉහළ කරන්නාගොඩින් ගොඩ වී වරකාගොඩ දක්වා ගමන් කරගෙන ගල්ලෙන විහාරයත් වඳාදෙනෙ ය. දෙකේ කතුව ළඟ පුංචි

මතක ලොවට පියමංවෙමි

කන්දත්, ඉස්කෝලයත් පසුකර ඉදිරියට යාමට පිළුකට හම්බු වෙන කන්ද පාමුල පහළකඩේ ය. ඊ ළඟට බඹලු ආතලාගේ ගෙදර ය. පිළුකට අපේ ගෙදර ය. උඩහ කඩේ පිළුකට ය. අනුර මහත්තයලාගේ ගෙදර පසුකර මාවින් බාප්පළඳ සහ මේරි ආච්චිළඳ ගෙවල් දෙක මැදින් ගෙස් අක්කරදරයය මැදේදේ දී තාර කටිටෙන් ගුරු කටිටට බැස පල්ලම් බහින පාර, තැතිකලා බිමක් ඔස්සේ, සොහොනකඩේ, මානාගේ හේ ඉස්ටෝරුව. ගල්ලෙන රජමහා විහාරය පසුකර ගෙන ගොස් නාරතුපාන - නඹබොඩ මහා මාර්ගය වැදෙද ගනියි.

චන්දුදාස පහළකඩේ දිමිරියෙස් මුදලාලිගේ බාල පුතා ය. ප්‍රේමතිලක බාප්පලාගේ හේ ඉස්සරහ, පාරෙන් අතින් පැත්තේ පියතිලක බාප්පලාගේ ගෙදර ය. පියතිලක බාප්පා ඒ ගෙදර පොඩිවතා ය. චන්දුදාස කඩේ ගෙදර පොඩිවතා ය. මා අපේ ගෙදර පොඩිවතා ය.

අපේ ගෙදර කටිටය, ආතා, ආච්චි, අරවැනහමි පොඩි අම්මලා ගොඩනි, එම මාමා කෙනෙකි. අපේ ආතාගේ වචනවලින් මගා ලොකුකොලකුමා ය. මා පොඩිකොළුවා ය. පිට කෙනෙක ඉදිරිපිට දී පමණක් මා හැඳින්වන්නේ මුනුපුරා කියා ය. ආතා, ආච්චිව කතා කරන්නේ 'අතුනද' කියා ය. ආච්චි ආතාව කතා කරන්නේ ද, 'අතුනද' කියා ය. පිටකෙනෙකුට ආතා ආච්චිව හඳුන්වන්නේ, 'අපේ කෙනා' කියා ය. ආච්චි කියන්නේ අපේ 'එක්කෙනා' කියා ය.

තාත්තා, උඩහ ඔයගෙන් දොන් පීටර් අප්පුහාමි රබර් කටිටයෙන් ළඟබෙන ආදායමට අමතරව, ටිකක් දුරින් කඩ කෑල්ලක් දමාගෙන හාල් සිඳුලට සහ රබර් ඔට්ටුපාලු අතර කිරිවි පසුවුණේ අච්චිබයෙනි. ආතා සහ ආච්චිගේත් පොඩි අම්මලාගේත්, ත්‍රාගතලය සහ ආණ්ඩුමට්ටුව මැද මගේ පුංචි සන්දිය ගෙදරේ මවුන්ගේ සෙවණේ ම ය. නසකමින් මා ගමේ වැඩි දෙනෙකුගේ පුතා ය. අයියා අක්කා කියා කතා කරන්නට ගමේ කිසිවෙකු මට නැත. මගේ වයසේ බාප්පළ, මාමළ, නන්දැළ, පොඩි අම්මළ ඕනෑ තරම් ය. වැඩිය ඉන්නේ ආච්චිළ. ආතළ ය. පියතිලක බාප්පාත් මට වඩා වැඩිමහල් වතුයේ මාස ගණනකින් ය.

අපේ මාමා ගෙදර එනම පුතා ය. එයාට කවුරුත් ආදරේ ය. මාමා කවුරුත් ආදරේ නැත. මුරණ්ඩු ය. ගිතුවක්කාර ය. ආතළ ආච්චිළ කියන කිසිවක් තමා දොයිතුවකට ගණන් ගන්නේ නැත.

මා දන්නා කාලයේ මාමා ඉස්කෝළේ යන්නේ නැත. උදේ පාන්දර එළිය වැටෙන්නට කලින් නැගිටිනි. ඒ වෙලාවට ආච්චි කුස්සියේ ළිපගිනි කමින් ආප්පු පුච්චනවනි ය. ආච්චි ආප්ප පුච්චන සද්දෙ අසුණු විනස ම පාන්දර හොර තිත්දේ ඉන්න මම ඉ සරම ඔළුවේ ඉඳන් පොරවා ගෙන ගොස් ආච්චි ළඟින් වාඩිවෙමි. ආප්ප බාත අසකුළිපතට හා ළිපට ඔදේ වූ ආච්චි වරෙක පොල්කොළ ටිකක් පත්තු කර උඩ කබලට දමයි. වරෙක යට ළිපට පිඹයි. ආප්ප පිට ඒදුම හයි වෙනවාට හැන්දෙන් ඝරද කරයි. ආප්ප වත්කරයි. තාළවිය කරකවයි. ළිපේ තියයි. ආප්ප බාධ්, ආප්ප ගළවයි. මගේ යුද්දයයි.

හැමදාම මාමා හැඟිවින්නේ මට පසුව ය. මාමා ද, ආප්ප අසකුළිපත ළඟින් වාඩි වෙයි. ඊළඟට මැණිකෙ පොඩි අම්මළ. රහෙත්ති පොඩිඅම්මළ, එක්කෙනා දෙන්නා ආප්ප අසකුළිපත වටේ ය. අප කාණ්ඩේ ම එක්වන කොට ආප්ප රාශියක් අසකුළිපතේ බබලයෙයි. මුලින් ම ආප්ප වට්ටිය ඉඳුළි කරන්නේ මාමා ය. ඊළඟට මගේ සුරත ද ගෙමින් සැරේ

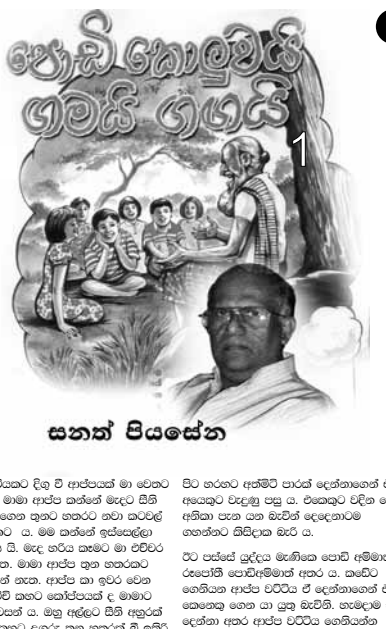

සනත් පියසේන

ආප්ප වාටියකට දිගු වී ආප්පයක් මා වෙතට ඇද දෙයි. මාමා ආප්ප කන්නේ ඳෙදට සිහි ටිකක් ඩිමාගෙන තුනට හතරට නවා කටවළේ තුගඳතරටට ය. මම කන්නේ ඉස්සොළුළා වගේ හරය ය. මදද හරය කඩමට මා එළිවර කැමති නැත. මාමා ආප්ප තුන හතරටට වඩා කන්නේ නැත. ආප්ප කා ඉවර වෙන කොට ආච්චි කතා කෝප්පයක් ද මාමාට වත්කර අවසන් ය. ඔහු අළුළට සිහි අහුරක් ඩමාගෙන කහට උකුරු තුන හතරක් බී ඉතිරි වන සිහි ටික කට ලොකුවට ඇර කටට වසිකර ගනිමින් දෑත් එකට තවිලුකර සරම පිටුපස සිසාද ගනියි. ඔහු අළුළට සිහි දාගන්නා විට මට ඉරිසියාව සිතෙන්නේ වැඩියෙන් සිහි ගැනීමට ඔහුට තහනමක් නැති නමුත් මා සිහි කන විට පණුවන්ට හොඳැත්ති නියා ය.

කහට බී අහවර වුණු පසු ආච්චි මාමාට සත දෙකක් දිය යුතුය. ඒ බිඩ බිමට ය. ඒ දවස්වල සත දෙකට බිඩි දෙකක් ගත හැකි ය. ආච්චි හැඹිලියෙ අඩිය අතගා සත දෙකේ කාසියක් කොහොම හරි හොයා ගන්නී ය. හැඹිලියේ සත දෙකක් වරදින්නේ නැත. සත දෙකක් නැති වුණොත් සත පහක් දෙන්නට වෙයි. එදා ආච්චිගේ ඕග්‍ර වීකක් සවුත්තු ය. මාමාට නම් ඊජ මගුල් ය. හැඹිලියේ සතයක්වත් නැති වෙන්නේ නැත. සත බාගයේ කාසියකුත්, සතේ කාසියකුත් නොවරදා ම අතර. ඒ කාසි දෙක කවදාවත් එකවිට එළියට ගන්නේ නැත. ඒවා තියෙන්නේ හැඹිලිය ගිස් වෙනවාට ය. හැඹිලියේ සත දෙකක් වත් නැති දවසට මාමාගේ ඕග්‍ර සවුත්තු ය. මාමාට නම් ඊජ මගුල් ය. හැඹිලියේ සතයක්වත් නැති වෙන්නේ නැත. සත බාගයේ කාසියකුත්, සතේ කාසියකුත් නොවරදා ම අතර. ඒ කාසි දෙක කවදාවත් එකවිට එළියට ගන්නේ නැත. ඒවා තියෙන්නේ හැඹිලිය ගිස් වෙනවාට ය. හැඹිලියේ සත දෙකක් වත් නැති දවසට මාමාගේ ඕග්‍ර සවුත්තු ය. මාමාට නම් ඊජ මගුල් ය. එහෙම දාව සුරුවිවුවක් ඔතාගෙන බිම සැදාන ගෙමින් සැරේ ගොස් ආතාගේ කොට්ටය යටින් දම්කොළය අරගෙන හැට්ට පස්සෙන් තරමක කෑල්ලක් කඩාගෙන ගෙමින් සැරේ ම තිබිච්ච හැට්ටය ආපසු කොට්ටය යටින් තියයි. ඒ වෙලාවට ආතා ඇහැරිලා හිටියොත් පුළිහත ය. "මුගෙ අප්පට" කියාගෙන ආතා නැගිටිවි. මාමා කිරිපිසියත් ඔට්ටුපාලු ඝුඩයත් වැසෙගෙන දොර පෙරළාගෙන පාරට පැන අන්තුස්ථාන වෙයි.

ආප්ප කෑමේදී හුටුහුටු ගාන්නේ මැණිකෙ පොඩි අම්මත් මත් දිය ආප්පය බෙදා ගැනීමට යන විට ය. දිය ආප්පය කියන්නේ ආප්ප හදා ඉවර වුණු පසු ඉදිරි වන සියළුම ම එකට දමා සිහි ද වුවිරක් කළුවම් කොට හදන ආප්පයට ය. ඒ ආප්පයට වාටියක් නැත. දිය ආප්පයේ බාගයක් මට ය. අතින් බාගය මැණිකෙ පොඩි අම්මටය. මගේ බාගය පුංචි වුණොත් ගුද්දය පටන් ගන්නේ මා ය. අතින් බාගය පුංචි වුණොත් පටන් ගන්නේ මැණිකෙ පොඩිඅම්මා ය. දිය අප්ප සටන නැති දවසක් නැත. සමේඝමේ හරියට මැන බෙදන්නට ආච්චිට වෙලාවක් ද නැත. සමහර විටක සටන නවතින්නේ ආච්චිගෙන් පිට හරහට අත්මිටි පාරක් දෙන්නාගෙන් එක් අයයකුට වදුණු පසු ය. එකකුට වඳින කොට අනිකා පැන යන බැවින් දෙදෙනාටම ගහන්නට කිසිදාක බැරි ය.

පිට පස්සේ යුද්දය මැණිකෙ පොඩි අම්මත්, රහෙත්ති පොඩිඅම්මත් අතර ය. කවෙට ගෙනියන ආප්ප වට්ටිය ඒ දෙන්නාගෙන් එක් කෙනෙකු ගෙන යා යුතු බැවිනි. හැමදාම ඒ දෙන්නා අතර ආප්ප වට්ටිය ගෙනියන්න බැරුව මුනු මුනුව ය. ඒ සටන විසඳෙන්නේ ආච්චි දර කෝටු කෑල්ලක් අතර ගත් පසුවය. ඒ වෙලාවට ආප්ප වට්ටියට වඩාත් කිට්ටු එක්කෙනා එය රැගෙන පහළකඩේ පැත්තට මුනු මුනුමාමින් යන්නි ය.

එතකොට වටින්නොඩින් යන්තම් එළිය වැටිලා

ඉස්කෝලේ යන්න මා ළඳස්ති කරන්නෙ සුදු පොඩි අම්මා ය. සුදු පොඩිඅම්මා මට ටිකක් වැඩියෙන් ආදරේ ය.

ය. ඒ කාලයේ ආප්පයක් කඩේට දමන්නේ සත හතර ය. කඩේ වික්‍රගන්නේ පහ ය. ආප්ප ගෙන ගොස් දී ආපසු පැමිණි විගස මැණිකෙ පොඩිඅම්මත්, රහෙත්ති පොඩිඅම්මත්, මාත් වේස් දුවන්නේ අළුත් වත්තේ සියඹලා ගස යටට ය. බිම වැටුණු සියඹලා හරියට පෙනෙන්නේ නැත. මඳ අඳුරේ යන්තම් පෙනෙන තද පාට කිසිවක් සියඹලා ගඳ අවට තිබුණොත් එය සියඹලා කරලක් දැයි අතට ගෙන බලා හඳුනා ගනියි. එක දවසක් මැණිකෙ පොඩිඅම්මා සියඹලා කරලක් කියා පියලි ගිය බලු බෙටියක් අනුලා ගත්තා ය. තවත් දවසක් රහෙත්ති පොඩිඅම්මා මොකක්දෝ සර්පයෙකු අතට ගෙන "අම්මෝ" කියා කෑ ගසාගෙන විසිකර පාරට පැන්නා ය. එදා රහෙත්ති පොඩිඅම්මාගේ ඇගේ වෙවිළිල්ල ගෙදර ගිහිල්ලත් හැසිලුණේ නැත. ඊට පසුව දවස් ගණනක් යනතුරු රහෙත්ති පොඩිඅම්මා සියඹලා අනුලන්න ගියේ නැත. මම ද කොහෙවේ, කුරුම්බැරටිව අතුලුලු වාර අනන්න ය. සියඹලා ගහෙන් පසුව අප දුවන්නේ කොහොල්ලා ලාවුලු අනුලා ඔඩොක්කුවේ දමාගෙන එන අවට හරියටත් කතා කරන්නවත් බැරි ය. කට වෙවේ කොහොල්ලෑ ය.

ඉස්කෝලේ යන්න මා ළඳස්ති කරන්නෙ සුදු පොඩි අම්මා ය. සුදු පොඩිඅම්මා මට ටිකක් වැඩියෙන් ආදරේ ය. මා ද සුදුපොඩිඅම්මාට අතින් අටට වඩා ආදරේය. මා කැත කරවන්න

නිර්මාණකරුවකුගේ මතක සටහන්

එක්ක යන සුදුපොඩිඅම්මා, එයින් පසු මගේ මුණ සෝදයි. උරගසියට උඩින් පටි දෙක දමා, දෙපැත්ත සාක්කු දෙකක් ද මැසූ ජංගිය මගේ ඇඳුණය. පිටුපස කතිරයක් හැසියට මසා අතක. සුදු පොඩිඅම්මා ජංගිය අන්දැවා ජස්ස්ජක පීරා, පොත්මල්ලු මගේ කඹරේ එල්ලන්නි ය. ලේන්සුවක් තුනට නවා ආයකපුවකින් ඉදිරිපසින් එල්ලන්නේ හොටු පිස දැ ගැනීමට ය. මගේ කන් දෙපැත්තෙන් පොල්කොළේ බේරෙයි. මා ළඟසැස්සි වී අවසන් වූ විට මැණිකෙ පොඩිඅම්මා මගේ එක අතකින් අල්ලා ගනියි. රහෙත්ති පොඩිඅම්මා අතින් අතින් අල්ලා ගනියි. පහළකඩේ හරියට යනකොට මැණිකෙ පොඩිඅම්මා මගේ මුමුවන එයාගේ යාළුවන් එක්ක කෙල් වැටලා ය. රහෙත්ති පොඩිඅම්මාත් එහෙම ය.

මගේ ළඟම යාළුවන් පියතිලක බාප්පාත්, චන්දුදාසත් ය. පියතිලක බාප්පාත්, මාත් එක පන්තියේ ය. අපි පාතිරට යනකොට පුවක්ත්තුගොඩේ රොබෝකිසොඳෝ පාතිරට අවිදිළලා ය. රොබෝකිසොඳෝ හැමදාම එන්නේ සාමක් සහ කමිසයක් අඳලගෙන ය. පාතිරේ පියතිලක බාප්පා ළඟට මා ය. මා ළඟට රොබෝකිසොඳෝ ය. රාළුනමි, ලියසිරි, අමරසිංහ සහ ජයසේන ඉන්නේ අපට පිටුපස බංකුවේ ය. චන්දුදාස අපට ඉහළ පාතිරේ ය. සයිමන් ආතාගේ බාළ පුතා ගුණතිලක බාප්පාත්, චන්දුදාසත් එක ම පන්තියේ ය. මෙම පාසල හතළිහේ දසකයේ පිහිටුවන ලද්දකි. පාසලක අරගෙනාවය පසා හැඟී අන්තේත් ගමේ පාසල් යායුතු වයසේ අපට තිබුණු පිටු ම පාසල වරකාගොඩ පාසල විමත්, එම පාසලට ගමේ සිටා සැසඳුම් දෙකකට ආසන්න දුරක් යාමට සිදුවීමත් නිසා ය. වාහන ගමනාගමනය මොහෝ සෙයින් අඩුවෙන් පැවති ඒ කාල පවින් ම වරකාගොඩට යායුතු බැවින් මොහෝ දෙනෙකුගේ "ඉස්කෝලේ යෑම" වසරකින් දෙකකින් අවසන් වී අතක.

ගමට පාසලක තිබුණු අවශ්‍යතාව බෙහෙවින් දැනුණු නියා එවකට සිටි වැඩිහිටි බොහෝදෙනෙකුගේ දුර දක්නා නුවණ නිසි පරිදි මෙහෙයවා මෙම පාසල පිහිටුවා අතක. සිරිලතා ප්‍රසාදිද්ධා විජේසෙකර ය. සේ.සී.ඕ. අදිකාරම් මහතාගේ පියාවන ගිරිහෝරේස් ආතා අඇතුළු එම සහෝදර සහෝදරියන් පිරිසක්, උරුමෙකම් අතිලැති පිරිසත් එක් ව ගත් ශ්‍රේෂ්ඨ තීරණයක් මත අක්කර දෙකක් තරම් වූ භූමිය පාසලක් තැනීම සඳහා ඔප්පුවකින් රජයට පවරා දී අතක.

ඉහළ කරන්නාගොඩ ගමේ පිරිස බොහෝ උනන්දුවෙන් සැලිපිළි පවා සිදුකර මුළුදු සොයා කුලු වෙටගෙන බැඳි මිට තාප්ප සතිනව පොල්අතු සෙවිලි කරන ලද ශාලාවක් සාදා පාසල ආරම්භ කර අතක. ඒ සඳහා උනන්දුවෙන් වැඩ කිරීමට සහභාගි වූ පිරිසෙන් කිහිපදෙනෙක් අද ද ගමේ පිවත් ව සිටිති. එවකට අධ්‍යාපන අමැතිව පැවැති හෙළවුයේ සී.ඩබ්ලිව්.ඩබ්ලිව්. කන්න-න්හර මැතිතුමා ය.

අප පාසලට ඇතුළත් ව අත්තේ පනහේ දසකයේ මැද හරියේ දීය. ඉස්කෝලෙට යන අපගේ පළමුවැනි රාජකාරිය කොළ අරගිලිමි ය. අප හොළ කෙනෙක් කොළ අරගිලිමට කම්මිකුරු ද හදාගෙන අතක. කම්මිකුරු කොළ වලට අපත අපග කොළ අමුණා කුණුගොඩ ළඟට ගෙන ගොස් කොළ ටික කුණුගොඩට සූරා දමුණු ළඟේ. හදිසියේ යෙහෙන් බිලුණෙකුට කවුරන් හැසක. එය අනුලන්න වෙන්නේ ගුරු මහත්තයකුගේ අණ ලැබෙන කෙනෙකුට ය.

පාසලේ ප්‍රධානියා ලොකු මහත්තයා ය. ගුරුවරුන් "ඉස්කෝලේ මහත්තුරු" ය. ගුරුවරියන් "ඉස්කෝලෙ හාමිනෝලා" ය. ලොකු මහත්තයා අඳින්නේ දොළොස් කෑමේ එකය. එවකට පිටි ලොකු මහත්තයාගේ කෑමේ එක වැඩිය උසා හැසක. රෙදිදත් කෑමේ එකත් දෙකම සුදු පාටය. උඩ සාක්කුවක රත්තරන් පාට වේස් කෑල්ලක් එල්ලෙයි. වේන්සයක් සාක්කුවේ ඇඳඇත කෙළවර නළාවයි. ලොකු මහත්තයා මිටි ය. මහත ය. තමන් මාවත් පෙරේරා රණසිංහ ය. ගමේ අය මුනු ළඟ නැති වේලාවට හඳුන්වන්නේ "බෝලු සූටි මහත්තයා" කියා ය. හරි කරුණාවන්ත ය. පිටකරු සිනාවක් මුනේ ඇඳි අතක. ලොකු ඉස්කෝලේ මහත්තයාගේ ලොකු මහත්තයාගේ හාමිනේ ය. අසය ද හරි කරුණාවන්ත ය. ඉස්කෝලේ ඉස්සරහ පිට තිබුණු පුංචි කඩේ ද අය හැසිනී සිටියහ. ලොකු මහත්තයාගේ පුතාළා තුන දෙනෙකි. පොඩි එක්කෙනා 'පොඩි මහත්තයා" ය. ලොකු එක්කෙනා "ලොකුපොඩි මහත්තයා" ය. ලොකු මහත්තයාගේ එකම දුවට අපි කියන්නේ "පොඩිනාමිණේ" කියා ය.

විජේනායක ඉස්කෝලේ මහත්තයා එන්නේ

33 පිටට